

УДК 336.225

В.М. Небильцова

доц.

Н.В. Остапенко

студ.

Національний університет

харчових технологій

ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ В УКРАЇНІ В ПОРІВНЯННІ З СВІТОВИМ ДОСВІДОМ

Стаття подає наше бачення оподаткування доходів фізичних осіб в Україні, в порівнянні з іншими країнами Європи, Америки, Азії. Головним чином увага приділена країнам ЄС. Іноземний досвід свідчить, що надходження до бюджету мають збільшуватись в першу чергу за рахунок розширення бази оподаткування, а також визначення системи оподаткування доходів різних груп населення. Для цього в Україні необхідно мати досконале податкове законодавство, яке базувалось на науково обґрунтованій базі, ставках та пільг враховуючи умови національної економіки та соціальний стан населення.

Ключові слова: *оподаткування, фізичні особи, досвід, доходи, інвестиції.*

Будь-яка держава для забезпечення виконання своїх функцій повинна мати кошти, які б накопичувалися у бюджеті. Джерелом цих коштів є:

а) Власні кошти держави. Джерело їх отримання є виробнича діяльність або надходження платежів за ресурси, які згідно законодавства України належать державі.

б) Податки, які сплачують юридичні і фізичні особи із своїх доходів.

В усіх країнах світу громадяни зобов'язані віддавати частину своїх доходів на державні потреби. Досконалість методів і форм, за допомогою яких відбувається процес утримання і передання цих коштів до державного бюджету свідчить про рівень розвитку держави, її економічних та правових інституцій.

Не дивлячись на значну кількість змін, які нещодавно відбулись у вітчизняному законодавстві, на сьогоднішній день все ж залишається важливим питання про зміни як на державному так і на місцевих рівнях, що надало б новий імпульс інвестиційній активності на території нашої держави, посилила мотивацію підприємствам відображати реальну величину отриманого прибутку, а відповідно й відмовитись від тіньової господарської діяльності та дотримуватись принципу соціальної справедливості. Саме тому пропонується наше бачення в системі оподаткування доходів фізичних осіб, адже саме цей податок має стати вагомим джерелом доходів як державного так і місцевих бюджетів, а принципи його стягнення мають максимально сприяти зниженню соціальних суперечностей у суспільстві.

Податок на доходи фізичних осіб займає у податковій системі держави провідне місце, як її обов'язкова компонента. В умовах створення в Україні соціально орієнтованої ринкової економіки пошук шляхів удосконалення системи оподаткування доходів фізичних осіб, в тому числі ставок й шкал стягнення податку, із урахуванням світового досвіду у цій сфері є досить актуальним на сьогоднішній день в Україні.

Серед українських діячів є багато вчених, які у своїх працях звертались до проблеми вдосконалення податку на доходи фізичних осіб. Серед них можна зазначити таких: О. В. Бакун, Д. А. Бекерська, Г. В. Бех, Л. К. Воронова, Н. В. Воротіна, О. С. Вишневецький, П. Т. Гега, Л. М. Доля, С. Т. Кадькаленко, Д.А. Кобильнік, М. П. Кучерявенко, М. О. Перепелиця, В. М. Федосов та інші.

Згідно думки В. П. Мартиненка не можливо створити стабільну, ефективну та дієздатну систему стягнення податку з доходів громадян без вирішення цілого ряду проблем, а саме:

1. недостатньо комплексне теоретичне та практичне вивчення податкових відносин з урахуванням національних особливостей країни;
2. негнучка та неефективна система оподаткування в умовах сучасного стану національної економіки;
3. використання іноземного досвіду без перенесення його на економічні реалії нашої держави;
4. неадекватність оптимальності ставки податку з доходів фізичних осіб;
5. низький рівень податкової культури в нашій країні;
6. ухилення від сплати податків [1].

Метою статті є аналіз системи оподаткування доходів фізичних осіб у зарубіжних країнах та порівняння її з українською, розкриття значення досліджуваного податку для країни.

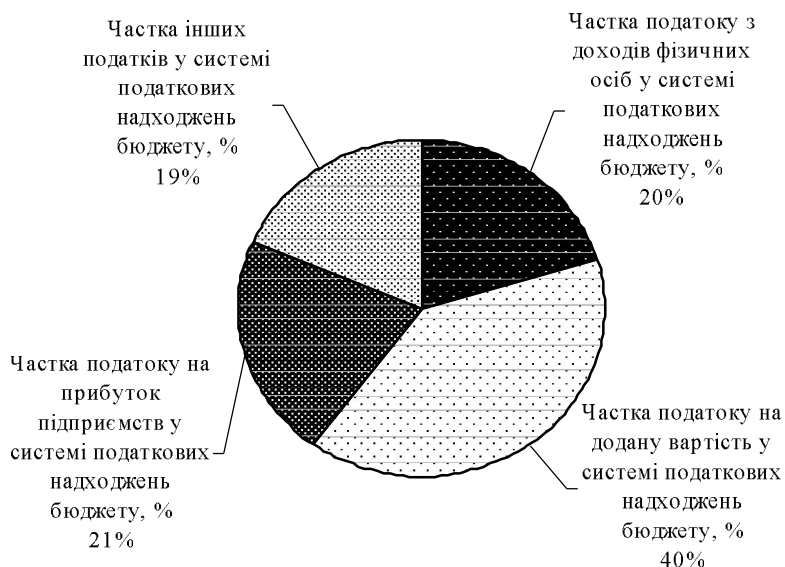
Цілі статті є:

- визначення основних тенденцій змін оподаткування доходів фізичних осіб в Україні;
- аналіз світової практики оподаткування доходів фізичних осіб;
- надання свого бачення змін Податкового кодексу України в питаннях, що стосуються оподаткування доходів фізичних осіб.

Податок на доходи фізичних осіб згідно з Податковим кодексом України, який набрав чинності 1 січня 2011 року, — це загальнодержавний податок, а тому порядок його сплати, пільги, розміри ставок встановлюються Податковим кодексом України [2]. Він є прямим податком, тобто сплачується громадянами з отриманого доходу.

До 31 грудня 2010 року сплату податку з доходів фізичних осіб було врегульовано Законом України «Про податок з доходів фізичних осіб» [4]. До 2004 року в Україні діяла прогресивна шкала оподаткування, з мінімальною ставкою 10 % та максимальною — 40 %. Розмір ставки залежав від обсягу оподаткованого доходу, який вимірювався в кількості мінімальних зарплат. Відповідно чим більшим був дохід фізичної особи, тим вища ставка податку застосовувалась до неї. Проте з 2004 року Україна перейшла на єдину пропорційну ставку оподаткування розміром 13 %, а з 2007 р. — 15 %.

Згідно Податкового Кодексу України в порівнянні з Законом України «Про податок з доходів фізичних осіб» передбачені певні відмінності оподаткування до-

Діаграма 1. Структура податкових надходжень до бюджету

ходів фізичних осіб. Зокрема, згідно з ст. 167 Податкового кодексу України ставка податку становить 15 % бази оподаткування. При цьому у разі, якщо загальна сума отриманих платником податку у звітному податковому місяці доходів перевищує десятикратний розмір мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного податкового року, ставка податку становить 17 % суми перевищення. А згідно з Законом України «Про податок з доходів фізичних осіб» ставка податку становила 15 відсотків.

У системі податкових доходів бюджету податок на доходи фізичних осіб посідає на сьогодні третю позицію (більше 20 %) — після податку на додану вартість (40 %) та податку на прибуток підприємств (21 %).

Як видно із діаграми, податок на доходи фізичних осіб займає одне із важливих місць в доходах бюджету України. Це можна пояснити його фіскальною роллю, яку він виконує як і будь-який інший податок. Досліджуваний податок забезпечує наповнення бюджету.

Одним із основних питань при розгляді даної теми є питання доцільності включення в об'єкт оподаткування тих чи інших видів доходів. Адже, як свідчить іноземний досвід, податкові надходження мають збільшуватися саме за рахунок розширення бази оподаткування, а не ставки.

За умови обґрунтованого вибору податкового інструментарію для оподаткування доходів фізичних осіб відбуватиметься збільшення податкових надходжень до бюджету і, відповідно, задоволення фіскальних потреб держави, що стане основою для проведення дієвої соціальної політики в Україні.

Важливим елементом ефективної політики у сфері стягнення податку з доходів фізичних осіб є визначення системи оподаткування доходів різних груп населення з метою досягнення економічного зростання й соціальної справедливості в нашому суспільстві. Досягнення зазначеної мети необхідно створити досконале податкове законодавство. Воно повинно базуватися на науково обґрунтованій базі оподаткування, ставок податку, пільг при оподаткуванні, а також урахування специфічних умов національної економіки, трудових і соціальних традицій населення [3].

В розвинених країнах світу податок на доходи фізичних осіб посідає головне місце, адже він прямо пов'язаний з ефективністю використання основної продуктивної сили — людини. Проте таке положення він може посідати, будучи лише прогресивним, тобто коли максимально враховується принцип платоспроможності [4].

Таблиця 1. Ставки податку з доходів фізичних осіб в деяких країнах світу (станом на 2011 рік)

Країна	Ставка податку
Австралія	0-45 %
Великобританія	0-50 %
Іспанія	0-47 %
Канада	0-29 %
Китай	5-45 %
Нідерланди	0-52 %
Німеччина	0-45 %
Норвегія	0-47,8 %
Польща	0, 18, 32 %
США	10-35 %
Франція	0-40 %
Швейцарія	0-13,2 %
Японія	5-50 %

На сьогоднішній день ставки податку на доходи фізичних осіб в різних країнах світу різні [5].

У більшості економічно розвинутих країн світу громадяни з невисокими зарплатами звільняються від податку з доходів фізичних осіб. Натомість основний тягар наповнення бюджету лягає на заможні верстви населення, для яких встановлена прогресивна шкала оподаткування.

Для прикладу, в Австралії функціонує п'ять ставок податку. Люди, чиї доходи за рік менші 6000 доларів, звільняються від оподаткування. Громадяни ж, доходи яких перевищують 180 тисяч доларів, 45 % свого доходу віддають у державний бюджет. В Канаді не оподатковуються доходи розміром до 10,4 тис. канадських доларів. А ось ті, хто отримав понад 128 тисяч, зобов'язані сплатити 29 % свого заробітку в казну.

Порядок стягнення прибуткового податку в Австрії:

– щорічне встановлення розміру податку. Здійснюється шляхом подання податкової декларації та наступного за нею визначення податкового зобов'язання відповідно до даних в декларації;

– утримання прибуткового податку роботодавцем. У цьому випадку працюючий одержує заробітну плату або грошову винагороду за винятком суми прибуткового податку, що роботодавцем сплачується в бюджет Австрії;

– утримання компанією податку з капіталу. В цьому випадку при кожній виплаті дивідендів цей податок утримується компанією, а потім сплачується в бюджет країни.

Головним документом, що слугує інформаційною базою для справляння податку, є податкова декларація, яку заповнює платник. Цей податок сплачується авансом щоквартально. Оплата проводиться до 10 березня, 10 червня, 10 вересня та 10 грудня. Розрахунок податку до сплати здійснюється із застосуванням ставок від 1 % до 50 % з відрахуванням від отриманого доходу коригуючої суми. Гнучкість від здійснення оподаткування досягається тим, що існує 6 ставок, це дає можливість надати пільги при його справлянні залежно від виду діяльності.

Ставки федерального податку в США складаються з шести рівнів і також залежать від сімейного статусу особи. Найменшу частину свого доходу (10 %) віддають ті, хто отримує за рік до 8,4 тис. доларів. Якщо ж мова йде про громадян, котрі перебувають у шлюбі, то сума зростає вдвічі.

У Великобританії існують такі ставки податку на доходи фізичних осіб: мінімальна (0 %, для річного доходу до 2440 ф. ст.), базова (20 %, 2440 — 37400 ф. ст.), максимальна (40 %, понад 37400 ф. ст.). А з квітня 2010 року у зв'язку з фінансовою кризою та потребою збільшення суми податкових надходжень, було запроваджено ставку податку у розмірі 50 % для доходів, які перевищують за рік 150 тис. ф. ст.

Також варто відзначити вагомий роль податку з доходів фізичних осіб в структурі державних бюджетів країн світу. Він посідає перше місце в статті доходів таких країн, як Великобританія, Канада, США, Німеччина, Данія, Японія тощо. У світі спостерігається тенденція до зростання частки цього виду оподаткування в загальній структурі доходів. При цьому, як правило, існує певний неоподаткований мінімум, а максимально можливі ставки податку не виходять за межі 50 %.

Що ж до Польщі, то з 1 січня 2009 року у Республіці Польща введено два види податку від фізичних осіб. Якщо платник податку протягом року отримував дохід у розмірі до 85 528 польських злотих (30545 дол. США), то повинен сплатити податок у розмірі 18 % від доходу. Всі доходи платника податку, які перевищуватимуть вищезгадану суму доходу, сплачуватимуть податок у розмірі 32 %. Середньою ставкою податку з доходів у розмірі 19 % обкладаються дивіденди та надходження від долі у прибутках юридичних осіб. Податком з доходу обкладаються фізичні особи, які постійно проживають в Польщі та особи, які перебувають в країні понад

півроку. Також оподатковуються доходи осіб, що проживають за кордоном, якщо джерело цих доходів знаходиться у Польщі. Для визначення загальної суми оподаткування дохід зменшується на суму страхових внесків на пенсійне страхування за віком та станом здоров'я, на лікарняне страхування та страхування від нещасних випадків, що передбачено у положеннях про систему соціального страхування.

Досить високі ставки податку на прибуток з доходів фізичних осіб у Німеччині (від мінімальної ставки 19 % до максимальної — 53 %). Тут традиційно існує так звана класова система оподаткування, де в основу класифікації платників на класи покладений їх соціально-громадянський статус:

- 1) неодружені працюючі без дітей;
- 2) неодружені, розлучені, овдовілі;
- 3) одружені, при умові, що в сім'ї працює один із подружжя; а якщо працюють обоє, то один із них може за спільною згодою перейти до V класу;
- 4) працюють обоє з подружжя, але оподатковуються нарізно;
- 5) одружені працюючі, один із них оподатковується за умовами III класу;
- 6) працюючі, котрі одержують заробітну плату в декількох місцях.

Наявність податкових класів за соціальною ознакою створює додаткові можливості користування пільгами шляхом переходу з класу в клас. Наприклад, працююче подружжя може саме собі створити пільгу таким чином: один із них переходить з третього в п'ятий клас, в такому разі їх сукупний дохід ділиться на дві рівні частини, податок справляється з кожної половини доходу окремо за зниженою в силу прогресивної шкали податковою ставкою, а потім подвоюється. В результаті сума двох податкових зобов'язань, взятих окремо, буде меншою, ніж оподаткування сукупного доходу.

З 1 січня 2011 року в Угорщині більш ніж удвічі зменшено податки працюючим громадянам. Замість так званого прогресивного оподаткування вступає в дію більш спрощений механізм, покликаний підтримати багатодітні сім'ї і дрібний бізнес. Так, єдиний спрощений податок для працюючих в Угорщині становить 16 відсотків замість 32-х (це була нижня межа оподаткування фізичних осіб) і 44-х відсотків найвищого рівня старого податку. Зараз ці високі прогресивні ставки вже у минулому. Правляча консервативна коаліція Угорщини бачить у новому податковому законодавстві деякі переваги над попереднім. Кабінет міністрів Угорщини запроваджує оподаткування, яке б одночасно підтримало працюючих і тих громадян, які хочуть створити сім'ї.

Згідно з новим законом, бюджет середньостатистичної родини з 3-4 осіб поповниться додатковими 50-ма чи 100 доларами. У випадку народження третьої і четвертої дитини і за умови, що обидва батьки працюють, держава доплачуватиме такий сім'ї ще по 100 доларів на дитину. Громадяни з низькими доходами (в Угорщині такий заробіток без стягнень не перевищує 900 доларів за місяць) і надалі матимуть податкові знижки. Проте з нового року доведеться у повній мірі (а це 16 відсотків від доходу) сплачувати податки тим, хто має мінімальну зарплату, а це трохи більше, ніж 300 доларів за місяць. Раніше такі працівники були звільнені від сплати податків, чим, на думку, правлячої коаліції користувалися різного роду аферисти, щоб приховати від держави справжні доходи. При цьому віднині уряд недоплачуватиме за дітей батькам, які щомісяця заробляють понад дві тисячі доларів.

Найбільш важливий вид національного податку в Швеції — прибутковий податок. Він розподіляється на три категорії: податок на трудові доходи фізичних осіб, майновий та корпоративний. Якщо сукупний прибуток фізичної особи не перевищує 170 тис. крон (приблизно 15,6 тис. \$), податок складає 31 %, при перевищенні вказаної суми, ставка податку може зростати до 50 %. Майновий податок стягується із розрахунку вартості майна: до 800 тис. крон (приблизно 92 тис. \$) — ставка нульова; до 1,5 млн. крон (приблизно 173 тис. \$) — 1,5 %; до 3,5 млн. крон (приблизно 403

тис. \$) + 2,5 %; на майно більшої вартості + 3 %. Корпоративний податок стягується з підприємств за ставками в межах від 20 до 30 %.

Фізичні особи (наймані працівники та самозайняті особи) сплачують державний прибутковий податок по прогресивній шкалі, що має шість ставок — 5, 10, 20, 30, 40 і 50 %, які нараховуються залежно від суми отриманого доходу. Сплачується він щорічно на всі види доходів, отриманих протягом календарного року.

Громадяни Японії, а також постійні резиденти (громадяни, що проживали на території держави щонайменше 5 років і мають намір постійного проживання) сплачують прибутковий податок на всі доходи отримані як в Японії, так і закордоном. Нерезиденти сплачують податки лише в частині доходів, отриманих на території Японії.

Базою оподаткування в рамках системи прибуткового податку є: заробітна плата, доходи осіб вільних професій, оплата працівників мистецтв, професійних спортсменів, офіціантів у барах, допомога при звільненні, доходи, отримані від нерухомості, дивіденди, пенсії, авторські гонорари, винагороди за різноманітні особисті заслуги, прибуток від продажу акцій, зареєстрованих на фондових біржах тощо.

В Японії податкові ставки на доходи фізичних осіб, включаючи місцеві податки, одні із найвищих світі. Навіть після податкової реформи 1988р., що спростила шкалу та зменшила процент податку, найвища гранична ставка податку становить 50 % доходів, що перевищують 30 млн. єн. Нараховується у випадку отримання громадянином надприбутку, тобто доходу, що перевищує 30 млн. єн. Наприклад, якщо японець за рік заробив більше 50 млн. єн (близько 4 800 000 грн.), то половину доведеться віддати на користь держави. Якщо до цього додати 15 % податок на проживання, то в сумі отримаємо 65 %, в той час як в США максимальна ставка складає лише 28 %.

Мінімальними ставками можуть скористатись тільки «найбідніші» громадяни, чий дохід складає менше 163 000 єн (приблизно 15 600 грн.).

Фізичні особи також сплачують прибутковий префектурний податок за ставками 5, 10, 15 % у залежності від суми доходу. Крім цього, кожен громадянин Японії незалежно від величини доходу сплачує податок на проживання у сумі 3 200 єн на рік (приблизно 4 200 грн.).

Попри велику кількість доходів, що підлягають оподаткуванню законодавством також встановлено багато пільг та підстав для податкових кредитів. Ряд пільг мають багатодітні родини, так у середньостатистичного японця може вивільнитися від прибуткового податку більш як 30 % його доходів.

Отже, ознайомлення з зарубіжним досвідом у сфері оподаткування свідчить, що зростаюча податкова культура і свідомість платників прямих податків дає змогу забезпечувати сталі надходження до бюджету і використовувати податки як інструменти, що стимулюють прискорення науково-технічного прогресу, збільшення зайнятості, рівномірний розвиток територій. Порівняння чинних систем оподаткування ЄС та України виявляє багато неузгодженостей, які повинні бути вирішені найближчим часом.

Оскільки податкові системи розвинених європейських країн зорієнтовані на оподаткування доходів громадян, і ця тенденція має незворотний характер, очевидним для України є посилення уваги до такого виду оподаткування і головним моментом, про що свідчить європейський досвід, має бути стягнення податків із тієї частки доходів платників, які залишаються після забезпечення основних життєвих потреб працівника та його сім'ї. У цьому контексті має бути переглянутий неоподатковуваний мінімум доходів громадян, який сьогодні не відповідає потребам платників.

Як зазначає Демченко Т. М., «досвід країн-учасниць ЄС засвідчив, що зниження верхньої межі оподаткування, по-перше, сприяло зростанню особистих заощаджень населення, що дало змогу використовувати вільні від оподаткування кошти на інвестиційні цілі, по-друге, сприяло збільшенню самого споживання, що, звичайно, дало імпульс для розвитку цілих галузей економіки, вплинуло на зниження

рівня цін, знизило запаси товарної маси. Завдяки цьому зменшився рівень інфляції, зміцніла національна валюта. Загалом у багатьох країнах збільшився неоподатковуваний мінімум доходів громадян, що сприяло економічному зростанню» [6].

Завершуючи коротку характеристику оподаткування доходів фізичних осіб у зарубіжних країнах, необхідно відзначити, що реформи, здійснювані в цій області, за кордоном включають такі напрямки, як розширення об'єкта оподаткування при зниженні податкових ставок і прогресії при побудові їхньої шкали. Ця тенденція обумовлюється, з одного боку, необхідністю підвищення трудової активності населення й забезпечення більш справедливого оподаткування фіскальних суб'єктів, що володіють різними рівнями доходів, а з іншого боку — посиленням боротьби з ухиленням від сплати податків. Сучасне закордонне податкове законодавство прагне використати для вираховування прибуткового податку прогресивні процентні ставки, які являють собою виражену у відсотках частку податку стосовно оподаткованого об'єкта, що зростає в міру збільшення розміру доходу платника податків. Ці ставки найбільш повно демонструють один з найважливіших постулатів податкового права — принцип справедливого оподаткування.

Висновки: Таким чином, на основі всього вище зазначеного необхідно відзначити, що розглянута практика оподаткування фізичних осіб у різних країнах світу є не однаковою. І без перенесення на вітчизняну основу жодна з них не може бути беззастережною основою для вибору напрямків реформування податку з доходів фізичних осіб в Україні. Як видно з наведених вище прикладів, не існує однакового підходу до питань обрахування та сплати цього податку. У кожній країні ця проблема вирішується по-різному з урахуванням національних особливостей. Проте слід зазначити, що все ж більшість країн користується прогресивною шкалою оподаткування, оскільки вона стимулює попит на масові товари і послуги, водночас скорочуючи на предмети розкоші. Основним показником, який впливає на встановлення податкових ставок, є співвідношення доходів між найбагатшими і найбіднішими прошарками суспільства. Такий підхід є не лише виправданим з позиції соціальної справедливості, але він є непоганим стимулом для ефективного функціонування економіки. Вилучаючи у найбільш забезпечених верств надлишки доходів через прогресивне оподаткування, держава все одно залишає їм достатньо коштів для споживання. Частина доходів, яка забирається у багатих, перерозподіляється на користь бідних верств і стимулює загальний попит на товари і послуги. Як правило, держава може раціональніше розпорядитись надлишком вилучених коштів, ніж приватні особи. Підприємці на інвестиційні проекти витрачають в середньому до 30 % своїх доходів, а решта йде на задоволення особистих потреб. Тому податок з доходів фізичних осіб у світі не розглядають, на відміну від наших урядовців, засобом стимулювання інвестицій. Там цю функцію виконують зовсім інші податкові механізми (податок на прибуток юридичних осіб, прискорена амортизація, податкові пільги для інвестиційної діяльності). Отже, саме повне врахування та глибокий аналіз і вивчення іноземного досвіду використання податку з доходів фізичних осіб дасть сильний імпульс інвестиційної активності на теренах нашої держави, посилить мотивацію до відображення реального обсягу прибутку підприємств, підвищить податкову культуру і приведе до дотримання принципів соціальної справедливості.

ЛІТЕРАТУРА

1. Мартиненко В. П. Основні напрями розвитку оподаткування доходів фізичних осіб // Формування ринкових відносин в Україні. — 2008. — №5. — С. 70–73.
2. Податковий кодекс України. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>.
3. Іванський А.Й. Перспективи розвитку оподаткування доходів фізичних осіб в Україні з урахування європейського досвіду // Наше право. — 2011. — №1. — С. 81–87.

4. Райнова Л. Б. Система оподаткування доходів фізичних осіб та їх особливості. // Формування ринкових відносин в Україні. — 2007. — №11. — С. 132–137.

5. Ставки оподаткування доходів фізичних осіб в деяких країнах світу. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://excitingfinance.com>.

6. Демченко Т. М. Податок з доходів фізичних осіб у системі державних доходів // Регіональна економіка . — 2007. — №2. — С. 270–276.

В.М. Небильцова, Н.В. Остапенко

Налогообложение доходов физических лиц в Украине в сравнении с мировым опытом

Статья подает наше видение изменений налогообложения доходов физических лиц в Украине в сравнении с другими странами Европы, Америки Азии. Основное внимание уделено странам ЕС. Иностранный опыт свидетельствует что поступление в бюджет должен увеличиваться в первую очередь за счет расширения базы налогообложения, а также определение системы налогообложения разных групп населения. Для этого в Украине необходимо иметь более совершенное налоговое законодательство, которое базировалось бы на научно обоснованной базе, ставках и льготах, учитывая условия национальной экономики и социальное состояние населения.

Ключевые слова: налогообложение, физические лица, опыт, доходы, инвестиции.

V. Nebyltsova, N. Ostapenko

Taxation of profits of physical persons in Ukraine by comparison to world experience

The article gives our vision of changes of taxation of profits of physical persons in Ukraine by comparison to other countries of Europe, America of Asia. Basic attention is spared the countries of ES. Foreign experience testifies that entering budget must be increased above all things due to expansion of base of taxation, and also determination of the system of taxation of different groups of population. For this purpose in Ukraine it is necessary to have more perfect tax legislation which would be based on scientifically.

Key words: taxation, physical persons, experience, profits, investments.

e-mail: jimp@ukr.net

Надійшла до редколегії 15.03.2012 р.